

Mfv.I.10.622/2013/4.

A Kúria a dr. Tóth Edina ügyvéd által képviselt I.r., II.r. felpereseknek a dr. Olasz Ildikó jogtanácsos által képviselt alperes ellen jogellenességének megállapítása és jogkövetkezményei iránt a Kecskeméti Munkaügyi Bíróságnál 4.M.430/2012. szám alatt megindított és másodfokon a Kecskeméti Törvényszék 3.Mf.22.211/2012/4. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az említett másodfokú határozat ellen a felperesek által benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a Kecskeméti Törvényszék 3.Mf.22.211/2012/4. számú ítéletének a felülvizsgálati kérelemmel támadott rendelkezéseit hatályában fenntartja, egyebekben nem érinti.

Kötelezi a felpereseket, hogy fizessenek meg személyenként az alperesnek - tizenöt nap alatt - 25.000 (huszonötezer) - 25.000 (huszonötezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket az állam viseli.

I n d o k o l á s

A felperesek keresete a felmentésük jogellenességének megállapítására, ennek jogkövetkezményei alkalmazására, elmaradt illetmény, és illetmény-különbözet, valamint tanulmányi szerződésből eredő kár megfizetésére irányult.

A Kecskeméti Munkaügyi Bíróság 4.M.430/2012/3. számú ítéletével kötelezte az alperest a felperesek javára egyenként 58.313 forint megfizetésére. Ezt meghaladóan a keresetet elutasította. Marasztalta a felpereseket az alperes perköltségében, és megállapította, hogy a le nem rótt kereseti illeték az állam terhén marad.

A munkaügyi bíróság által megállapított tényállás szerint az I.r. felperesnek 1992. június 24-étől, a II.r. felperesnek 1997. augusztus 1-jétől az alperes jogelődjénél fennálló jogviszonyát az O. elnöke, dr. B.J. 2010. december 13-án 2011. február 13-ára a Ktjv. 8. § (1) bekezdés b) pontja alapján felmentéssel megszüntette.

Az intézkedés közlésére a D.A.M.F. igazgatója, dr. B.M. által 2010. december 10-én 2010. december 13-ára a K.M.F. részére meghirdetett értekezleten került sor. Az előre közölt tájékoztatás ellenére azon dr. B.J. elnök nem jelent meg, hanem az emeleti tárgyalóban összegyűlt felügyelők közül öt főt (T.I.-t, az I.r. felperest, a II.r. felperest, D.D.-t és V.L.S. munkaügyi felügyelőket) e sorrendben egyenként szólítva dr. J.J.K., az O. osztályvezetője kísért fel az igazgató irodájába, ahol magyarázat nélkül K.B.G. humánpolitikai főosztályvezető dr. B.M. igazgató jelenlétében átadta az előre elkészített, az O. elnöke által aláírt felmentéseket. A felmentések átadásának időtartama alatt a felügyelőkkel maradt V.Z. elnöki tanácsadó arra kérve a jelenlévőket, hogy a tárgyalót ne hagyják el.

A munkaügyi bíróság álláspontja szerint az alperes terhére rendeltetésellenes joggyakorlás nem volt megállapítható. Indokolás nélkül jogszerűen szüntethette meg felmentéssel a felperesek jogviszonyát, mivel a közlés időpontjában az Alkotmánybíróság a Ktjv. 8. § (1) bekezdés b) pontja alkotmányellenességét még nem állapította meg.

A felperesek által kifogásolt, a felmentés átadásakor tanúsított munkáltatói magatartáskor sem történt a munkáltató részéről rendeltetésellenes joggyakorlás. A felperesek és a tanúk által előadottak ugyanis nem utalnak arra, hogy az alperes jogelődje részéről jelenlévők a felmentések átadásakor, illetőleg azt megelőzően a felperesek személyi szabadságát korlátozták volna, pszichikai, fizikai kényszerszerűen alkalmaztak volna velük szemben.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint önmagában az, hogy a felperesek, valamint a felügyelőség dolgozói az előző napokban történt letartóztatások, valamint a várható szervezeti átalakítás miatt feszülten várták az O. elnökét, a felmentésektől független külső körülménynek tekinthetők. Az pedig, hogy a munkáltató képviselőjében eljáró, az intézkedéssel megbízott személyek nem oldott hangulatban bonyolították le a felmentések átadását, a helyzetből adódóan nem róható a terükre.

Az elsőfokú bíróság nem tulajdonított jelentőséget a felperesek azon hivatkozásának, miszerint a felmentés átadásakor kérdéseikre az átadó nem válaszolt, magyarázattal a felmentésüket illetően nem szolgált, ez ugyanis nem volt kötelezettsége.

Az alperes sikeresen bizonyította, hogy intézkedése nem ütközött a hátrányos megkülönböztetés tilalmába. A felperesek ugyan hasonló korosztályhoz tartoztak, az alperes jogelődje azonban mind K.-t, mind a D.A. Régiót egységesnek tekintve a későbbiekben is foglalkoztatott a felperesekkel hasonló korú munkaügyi felügyelőket. Az alperes jogelődjénél fennálló jogviszonyuk tartamát illetően pedig nem állapítható meg minden 2010. december 13-án elbocsátott munkaügyi felügyelő vonatkozásában azonos ismérvként az, hogy a munkáltató szándéka a már sokéves jogviszonnyal rendelkezők eltávolítására irányult volna. Az elsőfokú bíróság az alperes intézkedését nem találta aggályosnak a dr. B.M. igazgató által készített minősítéssel összefüggésben sem.

A felperesek fellebbezése folytán eljáró Kecskeméti Törvényszék 3.Mf.22.211/2012/4. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintette, a megfellebbezett részében helybenhagyta. Kötelezte a felpereseket az alperes javára perköltség megfizetésére megállapítva, hogy a le nem rótt fellebbezési illetéket az állam viseli.

A törvényszék az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálta felül, vagyis csak a felmentés jogellenessége és jogkövetkezményei tárgyában hozott döntést, és csak a rendeltetésellenes joggyakorlásra és a hátrányos megkülönböztetésre figyelemmel.

Álláspontja szerint a munkáltató részéről a felmentés közlésekor

tanúsított magatartás miatt nem állapítható meg az alperes rendeltetésellenes joggyakorlása, illetve a felmentések jogellenessége.

A másodfokú bíróság szerint az alperes jogelődjének vezetőjével kialakult felperesi konfliktusok nem a diszkrimináció, hanem a rendeltetésellenes joggyakorlás körében értékelendőek. A munkáltató részéről hátrányos megkülönböztetés ugyanis munkavállalói tulajdonság miatt valósulhat meg.

Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy a felmentésekkel kapcsolatban a munkáltatói jogkört a szervezet vezetője elvonta, a régióvezető pedig nem tudott a felmentésekről. Ezért nem vonható le következtetés arra, hogy a jogviszony megszüntetésére a régió igazgatójával szakmai kérdésekben felmerülő véleményeltérések, konfliktusok miatt került volna sor.

Az elsőfokú bíróság helytállóan állapította meg, hogy nem érte hátrányos megkülönböztetés a felpereseket kor, illetve a jogviszonyok tartalma alapján. Az adott esetben a hátrányos megkülönböztetést régiós szinten kellett vizsgálni, de a B.M. Megyei Felügyelőség adatainak vizsgálatából sem lehetett megállapítani, hogy a kiválasztásnál szerepet játszott volna a felperesek kora, illetve a jogviszonyuk tartama. Az elbocsátott felügyelők között volt olyan, akinek rövidebb tartamú volt a jogviszonya, illetve voltak olyanok, akik az idősebb korcsoportba tartoztak és mégis továbbfoglalkoztatta őket a munkáltató.

A felperesek felülvizsgálati kérelmükben a jogerős ítélet „megváltoztatását”, a felmentés jogellenességének megállapítását, az I.r. felperes eredeti munkakörbe történő visszahelyezését, elmaradt illetménye kamatokkal történő megfizetését, a II.r. felperes elsődlegesen a visszahelyezés mellőzésével a Kttv. 193. § (4) bekezdés alapján 10 havi átlagkereset, valamint az elmaradt illetmény kamatokkal történő megfizetését kérte, másodlagosan a Kttv. 193. § (5) bekezdés alkalmazása esetén az alperes 24 havi átlagkeresetben történő marasztalását kérték a perköltség viselésére kötelezésével.

Álláspontjuk szerint a jogerős ítélet a Kttv. 62. § a) pontját, az MK. 95. számú állásfoglalást, az Esélytörvény 8. §-át, és a Pp. 206. § (1) bekezdését sérti.

Hivatkozással az MK. 95. számú állásfoglalásra, valamint a BH.2008.100. számú eseti döntésre kiemelték, hogy a szakmai vélemény-különbözőségek miatti felmentés megalapozhat rendeltetésellenes joggyakorlást.

Ennek alátámasztásául hivatkoztak T.I. tanú vallomására, akinek nyilatkozata szerint a felmentés indoka személyes bosszú lehetett. Rámutatott továbbá a B.M. igazgatóval fennálló ellentétekre. A felmentés legfőbb oka az volt, hogy a vezetőség szerint az új szervezetbe nem tudtak volna a felmentett felügyelők bekapcsolódni. Álláspontjuk szerint valószínűtlen, hogy B.M. igazgató ne tudott volna a felmentések közlése előtt a tervezett intézkedésről. Ennek ellentmond, hogy a 2010. december 13-ai megbeszélésen történő

megjelenésre utasította a szabadságon lévő II.r. felperest. Nem lehet véletlen az sem, hogy a felpereseket személyesen nem ismerő dr. B.J. olyan személyeket mentett fel, akik a koruk és jogviszonyuk tartama alapján is az idősebb korosztályt képviselték, és akiknek B.M. igazgatóval a munkavégzés során vitájuk volt. A felmentettek „túl homogén” csoportot képeznek ahhoz, hogy egy véletlen kiválasztásról vagy szakmai szempontokról legyen szó. A rendeltetésellenes joggyakorlást erősíti a munkáltatónak a közlést követő magatartása is, mivel arra utasították őket, hogy azonnal el kell hagyniuk az épületet, és megtiltották, hogy a volt kollégák velük szóba álljanak. Maga a felmentés közlése is megfélemlítő, megalázó eljárás keretében történt. A hátrányos megkülönböztetés megítélésénél nem lehet a vizsgálatot régiós szinten lefolytatni, a felmentések ugyanis kifejezetten a k. kirendeltségre vonatkoztak 2010. december 13-án. Az érintett 5 fő felügyelő 49-55 év közötti volt, 2 fő idősebb, védett korú felügyelő maradt csak állományban. Rajtuk kívül a 20-as, 30-as korosztályhoz tartozókat tartotta meg az alperes. Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban történő fenntartására, a felperesek perköltségben marasztalására irányult. Álláspontja szerint új körülményként hivatkoztak a felperesek a rendeltetésellenes joggyakorlás körében a munkáltató részéről bosszúra. A felmentés előtt, illetve annak közlésekor tanúsított magatartás alapján a rendeltetésellenes joggyakorlás nem állapítható meg, semmilyen bizonyíték nem támasztja alá továbbá a felülvizsgálati kérelemben megjelölt körülményeket. Dr. B.M. és dr. B.J. tanúvallomása alapján jogszerű következtetést vontak le a bíróságok arról, hogy nem állapítható meg, miszerint a dr. B.M.-vel szembeni bármely véleménykülönbség miatt került volna sor a felmentésre, vagy hogy a tervezett intézkedésekről az igazgató megelőzőleg tudott volna. A diszkrimináció kapcsán sérelmezte, hogy a felperesek nem jelölték meg az Esélytörvény 8. §-ában foglalt mely tulajdonság miatt érte őket hátrány. A konkrét jogszabályhelyekre ugyanis a felülvizsgálati kérelemben hivatkozniuk kellett volna. A diszkriminatív felmentés vizsgálatakor az összehasonlítható helyzetű csoport a régiós munkaszervezet, nem pedig a k. kirendeltség. A D.A. Régió felett gyakorolt munkáltatói jogkört ugyanis dr. B.M., így ez volt egy munkaszervezetnek tekinthető. A felmentés közlésekor a kormánytisztviselők jogviszonyában az 1992. évi XXII. törvény (régi Mt.) 89. § (7) bekezdése nem volt alkalmazható, így a felperesek által hivatkozott, munkaszervezetben maradó 2 fő felügyelő a felmentés szempontjából koruk miatt nem volt védettnek tekinthető. A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. §-ának (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el. A felülvizsgálati kérelem alaptalan.

A felperesek megalapozatlanul hivatkoztak a Pp. 206. § (1) bekezdésének a megsértésére. Az ügy érdemét érintő jogszabálysértésként ugyanis a bizonyítékok kirívóan okszerűtlen és logikátlan, iratellenes, nem megfelelően indokolt mérlegelése nem volt megállapítható [Pp. 206. § (1) bekezdés, 221. § (1) bekezdés, BH.2001.197., BH.2002.29.].

A rendelkezésre álló bizonyítékokat egyenként, és azokat egybevetve értékelve okszerű következtetést vontak le a bíróságok arról, hogy a rendeltetésellenes joggyakorlást a munkáltató részéről a felperesek a reájuk háruló bizonyítási teher ellenére [Pp. 164. § (1) bekezdés] nem bizonyítottak. A régióigazgatóval, dr. B.M.-vel szembeni szakmai véleménykülönbségek dr. B.M. és dr. B.J. tanúk vallomása alapján a felmentésben nem játszhattak szerepet. Az eljáró bíróságok helytállóan emelték ki a vallomásokból azt, hogy dr. B.M.-nek a felmentéseket megelőzően a tervezett intézkedésekről nem volt tudomása, azt, hogy munkáltatói jogkörét a felmentett munkavállalók vonatkozásában dr. B.J. magához vonta, és maga is csak a felmentés közlésének napján, 2010. december 13-án értesült azokról.

T.I. - aki maga is a felperesekkel együtt felmentett kormánytisztviselő volt - személyes véleménye a felmentés mögött húzódó munkáltatói szándékról okszerűen nem támasztja alá a felperesek hivatkozását a munkáltató részéről a felmentés jogának rendeltetésellenes gyakorlására. Önmagában nem alkalmas erre a felperesek, mint peres felek által e vonatkozásban tett egyező nyilatkozat sem.

A peradatok nem támasztják alá a felperesek által hivatkozott közlést követő munkáltatói magatartást, továbbá azt sem, hogy a felmentés közlése megfélemlítő, megalázó eljárás keretében történt volna. A felmentés közlésének körülményeit az eljáró bíróságok jogszerűen értékelték.

A felperesek a felülvizsgálati kérelmükben a diszkrimináció vonatkozásában megjelölték az Esélytörvény 8. §-át, és hivatkoztak e vonatkozásban az életkorukra, így a felülvizsgálati kérelmük a Pp. 272. § (2) bekezdésben foglaltaknak megfelelt. Ennek ellenkezőjét alaptalanul állította az alperes.

Az eljáró bíróságok az alperes által a D.A. Régióra és a K. Kirendeltségre vonatkozóan közölt korcsoportokra vonatkozó adatokat (irat) jogszerűen értékelték, és jogszerű következtetést vontak le arról, hogy az alperes jogelődjénél 2010. december 13-án közölt felmentések nem valósítottak meg diszkriminációt.

A fentiekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (3) bekezdés alapján hatályában fenntartotta.

Kötelezte a pervesztes felpereseket az alperes felülvizsgálati eljárási költsége megfizetésére a Pp. 78. § (1) bekezdés alapján.

A felperesek munkavállalói költségkedvezményre jogosultak, ezért a le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2014. július 2.

Dr. Hajdu Edit s.k. a tanács elnöke, előadó bíró

**Dr. Tallián Blanka s.k. bíró, Dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna
s.k. bíró**

A kiadmány hiteléül: Nné tisztviselő